

Kázání na neděli Jubilate, Trutnov, 3. 5. 2020

Text: Ef. 5, 15-20

Sestry a bratři,

dnešní neděle má název Jubilate, chvalte, a to podle žalmu 66., který jsme četli – Chvalte Hospodina. Jakkoli máme chválení dokonce v jedné z preambulí v církevních rádech, sami sebe spíše nepočítáme mezi chválivé křesťany. A když dorazíme do nějaké církve, kde tak zvané chvály mají své pevné místo při bohoslužbách, a tak nějak vlastně se tam pořád chválí, mívá z toho českobratrský evangelík běžného typu spíše osypky a hledí, kudy by rychle odešel. A naopak, zase se najdou jiní, kteří budou tvrdit, že jsme církvi příliš intelektuální a že tedy chvály nám chybí a je to potřeba napravit. V podstatě je to prý tak, že chval máme málo a proto jsme nepřitažliví pro okolí, zatímco tam, kde chválí je čím dál tím víc lidí...

Ani nevím, mám-li svou církev hájit a dokazovat, že i my chválíme. A hlavně nevím, zda chválení, tedy to, co si pod ním dnes člověk představuje, tedy jakési ponořování se do pocitů chval, chválení, které má smysl samo o sobě, chválení co únik z dotíravé skutečnosti světa, je to o čem jsou texty o chválení Hospodina v Písmu. Takže se na to podívejme odsud.

Jde-li o něco, pak o celek života – to se dovíme hned na začátku – a o využití celého života. Jde o to, abychom život nepromarnili. Máme si počínat jako moudří, ne jako nemoudří. A při tomto moudrém využití či naplnění života se počítá s vnějšími poměry, které jsou zlé. Prosím, jakoby vždycky zlé, totiž v porovnání s cílem, o který tomuto společenství jde, v porovnání s cílem království nebes. Ale přesto je to bytí ve světě a uprostřed světa, dokonce střízlivě a ukázkově střízlivě vnímavé, uprostřed světa, ve kterém nastaly dny zlé.

Prosím, připomínám, že naším hlavním tématem je chválení, to je téma této neděle. A chválení je tu uvedeno velmi rozumnými úkony, velmi racionálním přístupem k životu – nepromarnit čas, chovat se moudře, ne nemoudře, vykupování času – jakoby téměř získávání i času minulého v tomhle rozumovém procesu, nebýt nerozumní, dodá Pavel, ale hledět pochopit, co je vůle Páně – tedy pořád rozum, chápání, uvědomování. Velmi racionální záležitost.

I další pokyn souvisí s tímhle udržení se při bdělém a rozumném stavu – neopíjejte se vínem, což jest prostopášnost. Nejde o to, že bychom nesměli pít víno, ačkoli upřímně řečeno, přátelé, nadměrné pití, jak víme, škodí rozumu a kalí ho a vede člověka k neuváženým věcem a nakonec, je-li toho mnoho, končí to smutně. Ale to vám lépe vysvětlí třeba psychiatr Nešpor, nežli já a Písmo. Tady půjde zřejmě o to, že si někteří pomáhali k náboženskému zážitku, k úniku ze skutečnosti do nějakého jiného, mystického světa sklenkou šňapsu. Mohli byste to nakonec až dodnes v některých náboženských proudech najít – trošku se přioptit, nebo třeba trochu víc a být tak mimo sebe, tedy blíž božstvu. Podle všeho, kdybyste to hledali jinde v Novém Zákoně, dělali něco takového třeba v Korintu, a Pavel se tam proti tomu příkře postavil. Takovéhle narážky na nestřídnost v pití najdeme už i ve Starém Zákoně, a i tam souvisí zřejmě s pohanskou náboženskou praxí, kdy se člověk do extáze dostával pomocí etylalkoholu. A zas nutno říci, že nejde o žádné dostání se mimo sebe, mimo rozum, mimo vnímání, ostré vnímání světa, ale o střízlivost a napjaté smysly.

Konečně přicházíme k tomu chválení. Není určitě bez zajímavosti, že tu před sebou máme trojiční formuli – Duch svatý, Bůh Otec a Ježíš Kristus, není bez zajímavosti, že se zde odráží cosi z křesťanských bohoslužeb, ve kterých se zpívaly tak jako v synagoze žalmy, ale zřejmě i nové chvalozpěvy a písně. Více bych si ale všimnul toho, že se nabízí, že jsou adresáti vybidnutí k alternativě světa, ve kterém jsou dny zlé a k alternativě vůči náboženským únikům ze světa, kde se chválení stává pouhým samoučelem a extatickým únikem. Protože to vše, k čemu se zde radí a vybízí,

se přece děje v tomhle průzračně čistém nahlížení skutečnosti, ve střízlivosti, v moudrosti a rozumnosti. Tohle zpívání a chválení je totiž, tak to vidím, holdování tomu, kdo nabízí cestu, je to ono už vícekrát zdůrazňované alternativní bytí křesťanů, nebo chcete-li těch, kdo uvěřili Kristu a následují jej ve směru království nebes. A děje se to s písní na rtech. Písní zpívanou tak, že vím, co zpívám a dokonce je to k pochopení i těm okolo mě.

A co je obzvlášť důležité, že se to děje z celého, tedy neděleného srdce, že je v tom člověk od hlavy až k patě, nikoli vytrženě v neděli dopoledne, či kdy měli tehdy svá shromáždění. To je důležité.

Takhle také bude jasné jednou pro vždy, komu za všechno děkovat. Nevím, zda je tomu verši na místě rozumět jako děkování i za věci zlé – tedy třeba – zlomím si nohu a řeknu: Děkuju ti, Pane Bože, že jsem si zlomil nohu. Nejsem si jistý, jakkoli zbožně to vypadá. I já mám sice zkušenost s tím, že všechno zlé v mém životě nakonec mohlo a třeba posloužilo k dobrému, ale mám také zkušenost, že některé zlé věci měly své důsledky, které jsou neodčinitelné a stále působící. Jde spíše o toto – Ten, komu je možné skutečně děkovat, je Bůh sám, nikoli náhoda, lidé a naše holdování panovníkovi a dárci všeho, patří nakonec jen a jen Hospodinu.

Začali jsme otázkou, zda naše církev Českobratrská evangelická chválí či nechválí a je-li příliš racionální. Končím tímto poznatkem. Jsme ještě zřejmě málo racionální a střízliví, když se necháváme zvíkat takovými náboženskými otázkami a pak také odtud ani naše chválení s bdělým rozumem a jasně zacílené k Bohu a jeho království nebude dokonalé. V tom je úkol zde vyřčený Pavlem také ještě úkolem naším. Ale jedno si můžeme říct jistě, že cestou vytržení a chválení, které je nakonec zakroucené jen samo do sebe asi ztěžka půjdeme.

Dávejte si dobrý pozor na to, jak žijete, abyste si nepočínali jako nemoudří, ale jako moudří;

¹⁶ nepromarněte tento čas, neboť nastaly dny zlé.

¹⁷ Proto nebudte nerozumní, ale hleďte pochopit, co je vůle Páně.

¹⁸ A neopíjejte se vínem, což je prostopášnost,

¹⁹ ale plni Ducha zpívejte společně žalmy, chvalozpěvy a duchovní písně. Zpívejte Pánu, chvalte ho z celého srdce

²⁰ a vždycky za všechno vzdávejte díky Bohu a Otci ve jménu našeho Pána Ježíše Krista. Ámen

Pořad bohoslužeb – neděle Jubilate, 3. května 2020, Trutnov

SLYŠ

Pozdrav: Pokoj Vám!

Introit: O milosrdenství a soudu chci zpívat, tobě, Hospodine, prozpěvovat žalmy.

² Obezřetně půjdu bezúhonnou cestou. Kdy už ke mně přijdeš? Budu žít v bezúhonnosti srdce ve svém domě:

Píseň: Ž 33

Modlitba: Vzkříšený Pane, ty jsi proměnil zármutek učedníků v radost, jak jsi slíbil: Uzřím vás a radovat se bude srdce vaše a radost vaši žádný neodejme od vás. Svěřil jsi apoštolům zvěst o vzkříšení, zaslíbil jsi jim Ducha utěšitele, aby jejich svědectví proměňovalo náš zármutek v radost. Kolikrát jsme směli apoštolskou zvěst slyšet! Kolikrát vnesla světlo a radost do našich dnů! Kolikrát jsme ve svých srdcích pocítili moc potěšení Ducha svatého! Radujeme se z toho a vzdáváme ti díky.

Pro to, co už jsme přijali, máme pevnou naději, že v apoštolské zvěsti o kříži najdeme radost vždy novou, která přemůže bezradnosti, zpronevěry, zrady i všechny temné stránky našich životů. Tuto radost nám nikdo a nic nevezme.

Chvála tobě, Kriste, za svědectví apoštolů, chvála tobě, Duchu utěšiteli, který nás do pravdy tohoto svědectví uvádíš. Dej, ať nás slyšení slova Božího, zpěv písní i modlitby posílí, aby tvoje potěšení v nás zůstávalo, a radost naše aby byla plná. Amen. (dle Agendy ČCE)

Čtení: Ž 66, 1-9

Kázání:

Píseň: 606

Ohlášky

Přímluva: Pane, ty jsi nám přinesl radost, kterou nám nikdo nevezme. Dej, ať je všechna církev, i náš sbor, naplněna potěšením, že tvé království přišlo a přichází stále ' a že máme podíl na novém věku.

Nedopusť, aby ve sborech radost vadla proto, že je nás málo, že nic ve světě neznamujeme, že nám druzí nerozumějí. Dej, abychom žili tichou radostí vzkříšení ve svých všedních dnech. Ať jsou naše srdce plna vděčnosti za dary, které z tvé ruky nezaslouženě přijímáme.

Nedopusť, aby nás starosti odváděly od chvil společných i osobních modliteb, do nichž září tvé štědré milosrdenství. Sešli z nebe světlo nehasnoucí radosti do zármutků, opuštěnosti, nemocí i vin všech našich bratří a sester. Dej, ať nám svítí světlo tvého obličje a všechny nás posiluje naděje tvého konečného vítězství.

Dej, aby kazatelé, presbyteři, studenti bohosloví i ti, kdo stojí v církvi a na fakultě na odpovědných místech, konali svou práci radostně a bez stýskání. (dle Agendy ČCE)

Následuje tichá modlitba.

MODLITBA PÁNĚ

Dej, ať se v tobě, Pánu tak blízkém, dovedeme vždycky radovat. A již nyní radostně voláme k Otci: Otče náš který jsi v nebesích ...

Poslání: Filipským 2:1 Je-li možno povzbudit v Kristu, je-li možno posílit láskou, je-li jaké společenství Ducha, je-li jaký soucit a slitování:

² dovršte mou radost a buďte stejné mysli, mějte stejnou lásku, buďte jedné duše, jednoho smýšlení,

³ v ničem se nedejte ovládat ctižádostí ani ješitností, nýbrž v pokoře pokládejte jeden druhého za přednějšího než sebe;

⁴ každý ať má na mysli to, co slouží druhým, ne jen jemu.

⁵ Nechť je mezi vámi takové smýšlení, jako v Kristu Ježíši:

Požehnání: Požehnej tobě Hospodin, a ochraňuj tebe. 25 Osvět' Hospodin tvář svou nad tebou, a buď milostiv tobě. 26 Obrať Hospodin tvář svou k tobě, a dej tobě pokoj.

Píseň: 162